

Czy już zaczyna działać strach przed więzieniem?

Prawie 10,5 mld zł wyniosły na koniec kwietnia długi alimentacyjne Polaków zgłoszonych do BIG InfoMonitor. Kwota przyrasta obecnie o ok. 100 mln zł miesięcznie, a w rejestrze widnieje już blisko 302 tys. osób niepłacących na dzieci.

W najnowszym raporcie po raz pierwszy pokazujemy liczbę dłużników nie tylko w podziale na województwa, ale również miasta. Z zestawienia wynika, że największa liczba niepłacących na dzieci zamieszkuje Warszawę, Łódź oraz Kraków i nie są to wyłącznie stolice województw z największą liczbą dłużników alimentacyjnych, bo w tej kategorii czołówka to: śląskie, mazowieckie oraz dolnośląskie.

– Na podstawie naszych statystyk z 18 stolic województw, gdzie zaległości przekraczające 1,7 mld zł wobec dzieci ma 48,5 tys. osób, można śmiało stwierdzić, że niepłacenie alimentów to statystycznie przewinienie ponad dwukrotnie częściej spotykane wśród mieszkańców dużych miast niż w pozostałych rejonach kraju – zauważa Mariusz Hildebrand, wiceprezes BIG InfoMonitor.

W ciągu trzech miesięcy, od publikacji ostatniego raportu na temat dłużników alimentacyjnych, czyli od końca stycznia do końca kwietnia, lista rodziców unikających łożenia na własne dzieci wydłużyła się o ponad 2,6 tys. osób. Nie jest to jednak ogólnopolska norma, bo po raz pierwszy pojawiły się dane z województw informujące, że dłużników alimentacyjnych ubyło.

Nieznacznie zmniejszyła się ich liczba na Mazowszu – z 31 147 do 31 119. Wyraźny ubytek – o ponad 2,5 tys. widać na Dolnym Śląsku. W efekcie w woj. dolnośląskim istotnie spadła również łączna kwota zadłużenia – o ponad 92 mln zł. – Niewykluczone, że zaczyna już działać strach przed karą więzienia za niezapłacone alimenty, jaka po nowelizacji kodeksu karnego w większym stopniu niż wcześniej grozi osobom nie utrzymującym swoich dzieci – zwraca uwagę Mariusz Hildebrand. Stosowne zmiany zamieszczone w ustawie „Kodeks karny oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów” wejdą w życie 31 maja. Według zmienionych regulacji już po niezapłaceniu dziecku alimentów za co najmniej trzy miesiące niesolidny rodzic może zostać ukarany grzywną, albo ograniczeniem lub pozbawieniem wolności. Zapis o braku płatności trzech świadczeń okresowych zastąpił dotychczasowy, trudny do interpretacji zapis o uporczywym uchylaniu się od płacenia alimentów.

Jak można wnioskować z uzasadnienia do zmiany ustawy, Ministerstwo Sprawiedliwości nie zakłada jednak, że nowe regulacje spowodują zaludnienie więzień dłużnikami alimentacyjnymi. Autorzy zmian w nowych warunkach prawnych spodziewają się, że w pierwszym roku obowiązywania liczba skazanych na karę więzienia zwiększy się o 10 proc. w a kolejnych latach odpowiednio o 15 i 20 proc. Dotychczasowe statystyki mówią, że średniorocznie na karę bezwzględnego pozbawienia wolności z art. 209 skazywano ok. 1350 osób i było to 10 proc. osób, które stały przed sądem z powodu niepłacenia alimentów.

– Rodzice niewspieranych dzieci liczą, że po zmianie prawa spora liczba dłużników alimentacyjnych zamiast trafiać do więzień będzie odbywała karę pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego – mówi Katarzyna Tatar, wiceprezes Stowarzyszenia Alimenty To Nie Prezenty. O systemie dozoru elektronicznego mowa jest w art. 43 I a. § 1 Kodeksu karnego wykonawczego. Polega on na kontroli przebywania przez skazanego w określonych dniach tygodnia i godzinach we wskazanym przez sąd miejscu (dozór stacjonarny). – Taki sposób wykonywania kary pozbawienia

wolności pozwoli skazanemu na podjęcie zatrudnienia lub innej działalności zarobkowej, co w rezultacie umożliwi mu wywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego. Pozwoli też ujawnić, że dłużnik, który latami miał się świetnie mimo braku zatrudniania, tak naprawdę pracuje, ale na czarno – dodaje Katarzyna Tatar.

– W przeprowadzonych przez nas, przed rokiem badaniach na temat stosunku Polaków do dłużników alimentacyjnych widać, że dozór elektroniczny dłużników alimentacyjnych to jeden z chętniej wskazywanych przez ankietowanych, sposób na zwiększenie skuteczności egzekucji alimentów

Nowe brzmienie art. 209 Kodeksu karnego:

„§ 1. Kto uchyla się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.”;

„§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 naraża osobę uprawnioną na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”;

„§ 2. Ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a następuje na wniosek pokrzywdzonego, organu pomocy społecznej lub organu podejmującego działania wobec dłużnika alimentacyjnego.

§ 3. Jeżeli pokrzywdzonemu przyznano odpowiednie świadczenia rodzinne albo świadczenia pieniężne wypłacane w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ściganie przestępstwa określonego w § 1 lub 1a odbywa się z urzędu.”

przez państwo, na drugiej pozycji po pracach publicznych w których, zdaniem badanych niechętni płaceniu rodzice mogliby odpracować swój dług. Spora część ankietowanych była również za koniecznością wprowadzenia bardziej dotkliwych kar za nieutrzymywanie własnych dzieci co właśnie obserwujemy w zmianie legislacji – mówi Mariusz Hildebrand.

W JAKI SPOSÓB MOŻNA ZWIĘKSZYĆ SKUTECZNOŚĆ EGZEKUCJI ALIMENTÓW PRZEZ PAŃSTWO?

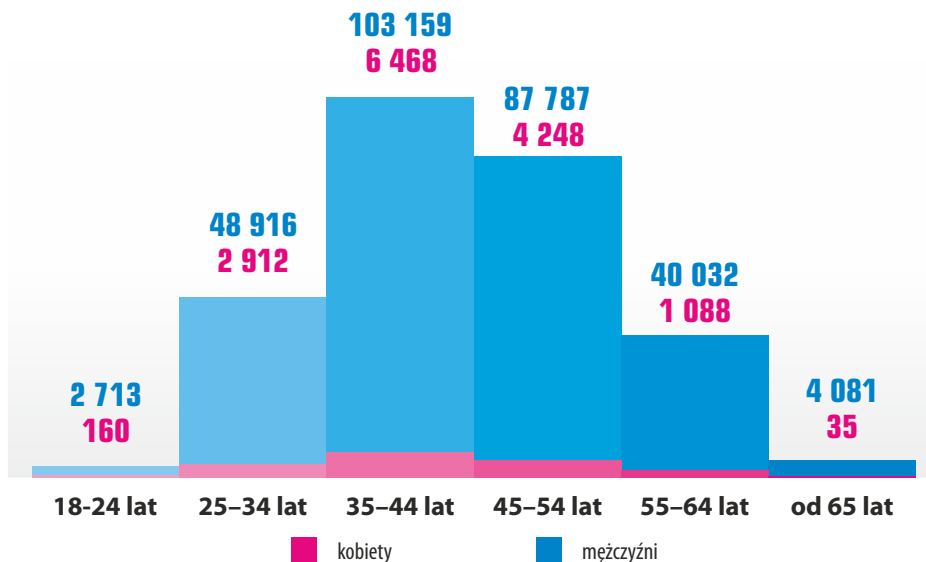
- 65%** Odpracowywanie długów w pracach publicznych
- 40%** Wykorzystanie dozoru elektronicznego do sprawdzania, gdzie przebywa dłużnik oraz czy regularnie wychodzi z domu do pracy, mimo deklaracji braku zatrudnienia
- 28%** Karanie dłużnika więzieniem już wtedy, gdy płaci mniej niż połowę zasądzonych alimentów
- 26%** Zaostrzenie przepisów umożliwiających odebranie dłużnikom alimentacyjnym prawa jazdy
- 25%** Możliwość licytacji dóbr gospodarstwa domowego, w którym dłużnik alimentacyjny aktualnie przebywa, nawet gdy dobra te do niego nie należą
- 22%** Kampanie społeczne
- 10%** Nie wiem, trudno powiedzieć

Badanie wykonane przez ARC Rynek i Opinia metodą CAVI, N=1052, reprezentatywna próba Polaków w wieku od 25 do 60 roku życia, marzec 2016 r.

Liczba dłużników alimentacyjnych w podziale na płeć i wiek

Według danych zgromadzonych w Rejestrze Dłużników BIG InfoMonitor, prawie 95 proc. wszystkich dłużników alimentacyjnych stanowią mężczyźni. Ich przewaga widoczna jest w każdym przedziale wiekowym. Jeśli chodzi o wiek to najliczniejszą grupę niepłacących na swoje dzieci tworzą osoby między 35 a 44 rokiem życia – ponad 35 proc. Drugi co do wielkości przedział to 45-54 latkowie – ich udział wśród dłużników sięga 29 proc. i jest to jedyna grupa, gdzie od końca stycznia do końca kwietnia tego roku odnotowano nieznaczny spadek liczby dłużników alimentacyjnych z 49 309 do 48 916 osób. W pozostałych liczba niepłacących ojców wciąż wzrasta.

Liczba dłużników alimentacyjnych i kwota zadłużenia w regionach

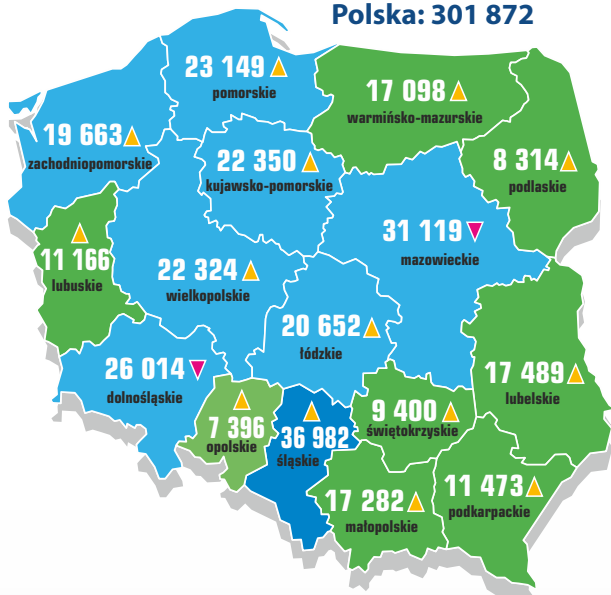
Łączna zaległość alimentacyjna wzrosła w ciągu trzech miesięcy o ponad 323 mln zł do prawie 10,5 mld złotych, a liczba dłużników alimentacyjnych zwiększyła się o 2 627 osób i wynosi obecnie 301 872 osoby.

Mimo trendu wzrostowego w niepłaceniu alimentów, w niektórych regionach odnotowano jednak spadki. Dotyczą one województw: mazowieckiego i dolnośląskiego. Na Mazowszu dłużników ubyło nieznacznie – z 31 147 do 31 119, a na Dolnym Śląsku już zdecydowanie wyraźniej z 29 533 do 26 014. W regionie tym zmniejszyła się także łączna kwota zadłużenia – o ponad 92 mln zł.

Nadal najwięcej dłużników alimentacyjnych zamieszkuje województwa: śląskie, mazowieckie i dolnośląskie, co częściowo wynika z faktu, że w tych województwach mieszka najwięcej Polaków. Najwyższa kwota zadłużenia alimentacyjnego również przypada na te trzy regiony. Wyraźnie wyróżnia się jednak Śląsk oraz Mazowsze, gdzie zaległości alimentacyjne wprowadzone do rejestru BIG InfoMonitor przez jednostki samorządu terytorialnego przekroczyły w każdym miliard złotych.

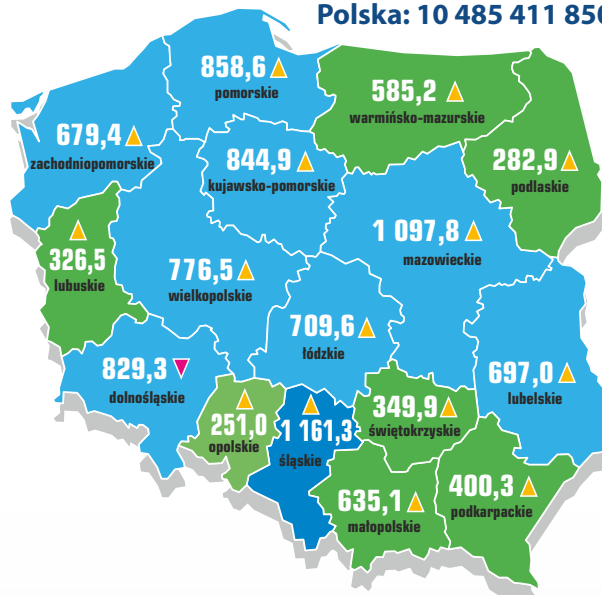
LICZBA DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

Polska: 301 872

KWOTY ZADŁUŻENIA ALIMENTACYJNEGO [W WOJ. W MLN ZŁ]

Polska: 10 485 411 850 zł

▲ wzrost w stosunku do stycznia 2017

▼ spadek w stosunku do stycznia 2017

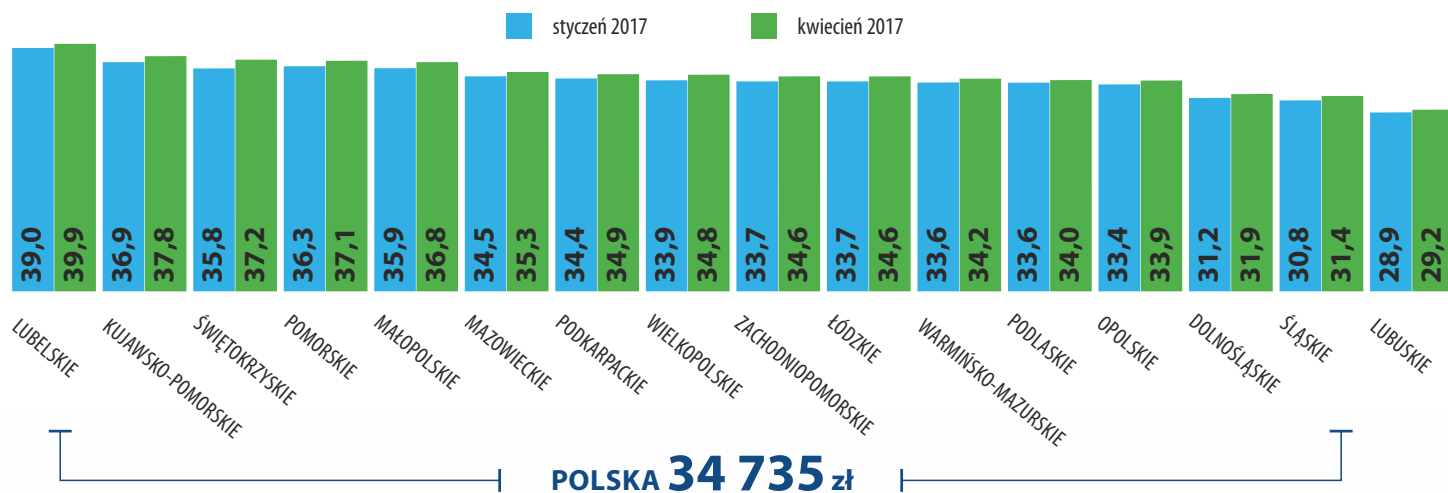

Średni dług alimentacyjny przypadający na osobę

Średnia wartość zobowiązania z tytułu niezapłaconych alimentów przypadająca na jednego dłużnika alimentacyjnego wzrosła w ciągu ostatniego kwartału o 1 010 zł. Średnia dla kraju wynosi obecnie 34 735 zł.

Średnie zadłużenie zwiększyło się we wszystkich regionach. Najwyższe jest w województwach lubelskim oraz kujawsko-pomorskim, gdzie znacznie przewyższa średnią dla kraju, a najniższe w Lubuskim. Największy wzrost średniego zadłużenia odnotowaliśmy z kolei w województwie świętokrzyskim.

ŚREDNIA ZALEGŁOŚĆ NA OSOBĘ [W TYS. ZŁ]

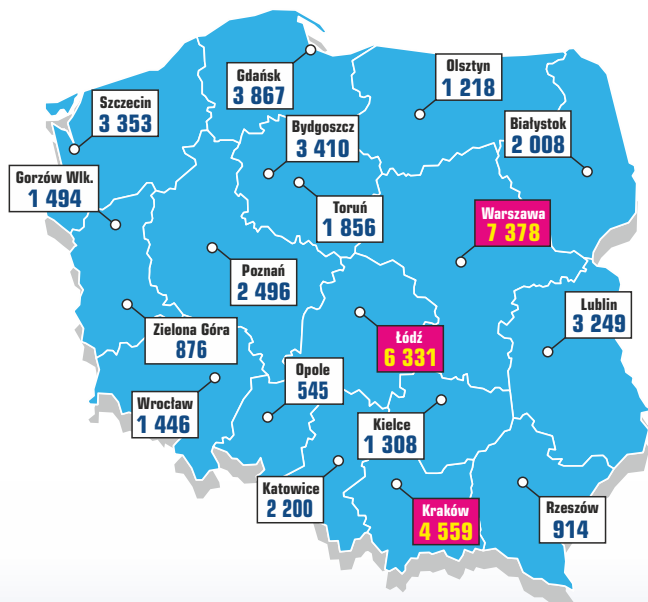

Skala zadłużenia alimentacyjnego w miastach w Polsce

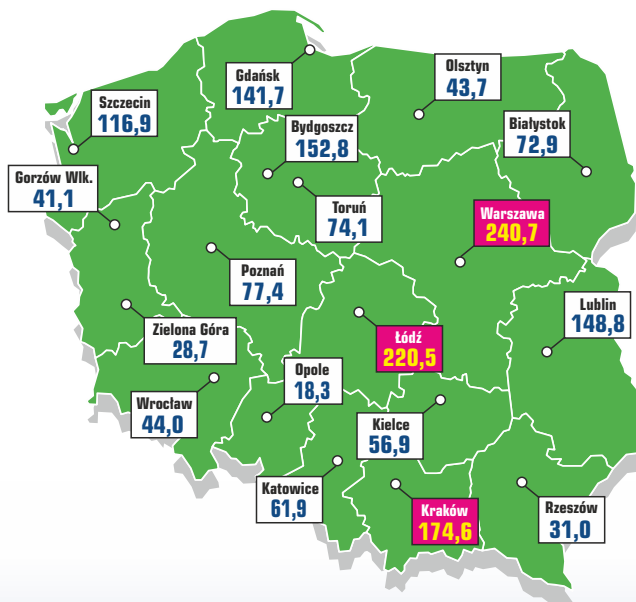
Warszawa, Łódź i Kraków to miasta, gdzie mieszka najwięcej dłużników alimentacyjnych odnotowanych w Rejestrze Dłużników BIG InfoMonitor. Jest ich kolejno: 7 378, 6 331 i 4 559, a ich zaległości z tego tytułu przekraczają w przypadku stolicy Polski 240 mln zł, Łodzi 220 mln zł, a stolicy Małopolski 174 mln zł. Także duże zaległości alimentacyjne mają znacznie mniejsze aglomeracje takie jak Bydgoszcz oraz Lublin, bo ponad 152 mln zł i 148 mln zł. Najmniej alimentanczy zamieszkuje Opole, Zieloną Górę i Rzeszów, co przekłada się także na kwoty zadłużenia w tych miastach. W relacji do liczby mieszkańców miast wojewódzkich, największe prawdopodobieństwo spotkania u siebie dłużnika alimentacyjnego mają mieszkańcy Gorzowa Wielkopolskiego, Bydgoszczy, Lublina, Torunia oraz Łodzi.

Z 18 miast wojewódzkich pochodzi 48 508 z 301 872 znajdujących się w BIG InfoMonitor rodziców (16,1 proc.) unikających łożenia na swoje dzieci. W zestawieniu z liczbą ludności miast oznacza to, że problem nie alimentacji występuje ponad dwukrotnie częściej w aglomeracjach niż na pozostałych terenach Polski. Łączna wartość niezapłaconych alimentów miast wojewódzkich wynosi prawie 1,75 mld zł, co stanowi 16,7 proc. wartości zadłużenia z tego tytułu w całym kraju.

LICZBA DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH

KWOTY ZADŁUŻENIA ALIMENTACYJNEGO [W WOJ. W MLN ZŁ]

Nie zawsze jednak najwięcej dłużników alimentacyjnych w danym województwie pochodzi ze stolicy województwa, np. na Dolnym Śląsku więcej niepłacących rodziców wpisanych do BIG InfoMonitor jest z Wałbrzycha niż z Wrocławia, a na Śląsku z Częstochowy zamiast z Katowic.

LICZBA DŁUŻNIKÓW ALIMENTACYJNYCH ORAZ ICH DŁUG W WYBRANYCH MIASTACH POLSKI

Województwo	Miasto	Liczba dłużników	Kwota zaległości alimentacyjnych [zł]
DOLNOŚLĄSKIE	GŁOGÓW	602	21 144 122
DOLNOŚLĄSKIE	JELENIA GÓRA	440	12 972 130
DOLNOŚLĄSKIE	LEGNICA	903	28 038 889
DOLNOŚLĄSKIE	LUBIN	623	19 859 819
DOLNOŚLĄSKIE	ŚWIDNICA	708	20 566 190
DOLNOŚLĄSKIE	WAŁBRZYCH	2 097	72 346 534
DOLNOŚLĄSKIE	WROCŁAW	1 446	44 022 711
KUJAWSKO-POMORSKIE	BYDGOSZCZ	3 410	152 779 529
KUJAWSKO-POMORSKIE	GRUDZIĄDZ	973	27 200 224
KUJAWSKO-POMORSKIE	INOWROCŁAW	1 283	42 629 448
KUJAWSKO-POMORSKIE	TORUŃ	1 856	74 097 082
KUJAWSKO-POMORSKIE	WŁOCŁAWEK	1 750	69 925 471
LUBELSKIE	BIAŁA PODLASKA	586	21 462 101
LUBELSKIE	CHEŁM	765	28 785 038
LUBELSKIE	LUBLIN	3 249	148 765 111
LUBELSKIE	PUŁAWY	510	20 092 629
LUBELSKIE	ZAMOŚĆ	291	11 519 011
LUBUSKIE	GORZÓW WIELKOPOLSKI	1 494	41 119 780
LUBUSKIE	ZIELONA GÓRA	876	28 671 134
ŁÓDZKIE	BEŁCHATÓW	521	27 476 593
ŁÓDZKIE	ŁÓDŹ	6 331	220 482 026
ŁÓDZKIE	PABIANICE	780	29 797 794
ŁÓDZKIE	PIOTRKÓW TRYBUNALSKI	982	33 878 748
ŁÓDZKIE	SKIERNIEWICE	311	9 768 116
ŁÓDZKIE	TOMASZÓW MAZOWIECKI	612	13 940 598
ŁÓDZKIE	ZGIERZ	491	17 182 110
MAŁOPOLSKIE	CHRZANÓW	440	13 454 866
MAŁOPOLSKIE	KRAKÓW	4 559	174 568 728
MAŁOPOLSKIE	LEGIONOWO	247	8 605 317
MAŁOPOLSKIE	NOWY SĄCZ	695	25 358 948
MAŁOPOLSKIE	OLKUSZ	270	8 498 049
MAŁOPOLSKIE	OSTROŁĘKA	121	4 075 729
MAZOWIECKIE	PIASECZNO	235	8 640 050
MAZOWIECKIE	PŁOCK	1 319	59 702 074
MAZOWIECKIE	PRUSZKÓW	323	11 040 214
MAZOWIECKIE	RADOM	2 582	83 600 343
MAZOWIECKIE	SIEDLCE	398	16 491 705
MAZOWIECKIE	TARNÓW	914	29 320 612
MAZOWIECKIE	WARSZAWA	7 378	240 740 835
MAZOWIECKIE	WIELICZKA	256	9 219 814
MAZOWIECKIE	WOŁOMIN	202	6 722 188
OPOLSKIE	KĘDZIERZYN-KOŹLE	691	30 516 400
OPOLSKIE	NYSA	568	15 954 763
OPOLSKIE	OPOLE	545	18 319 147
PODKARPACKIE	MIELEC	351	11 504 014
PODKARPACKIE	PRZEMYŚL	715	20 847 695
PODKARPACKIE	RZESZÓW	914	30 958 728
PODKARPACKIE	STAŁOWA WOLA	416	14 105 602
PODKARPACKIE	TARNOBRZEG	430	13 939 131

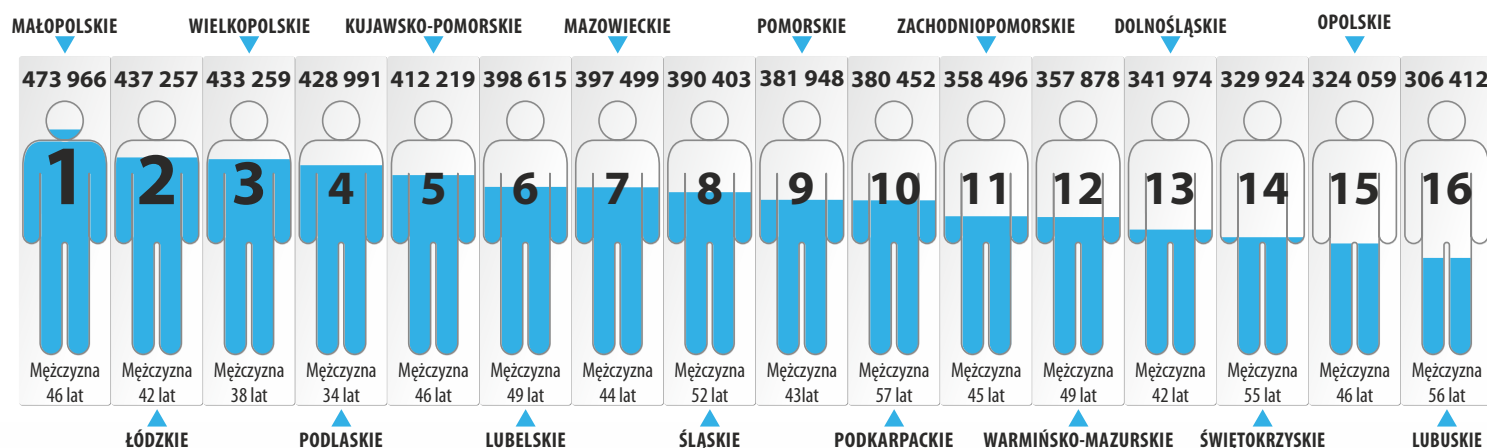
Województwo	Miasto	Liczba dłużników	Kwota zaległości alimentacyjnych [zł]
PODLASKIE	BIAŁYSTOK	2 008	72 903 939
PODLASKIE	ŁOMŻA	482	13 105 889
PODLASKIE	SUWAŁKI	868	28 680 347
POMORSKIE	GDAŃSK	3 867	141 681 954
POMORSKIE	GDYNIA	1 884	64 731 682
POMORSKIE	SŁUPSK	571	17 694 530
POMORSKIE	STAROGARD GDAŃSKI	796	36 330 178
POMORSKIE	TCZEW	839	29 664 668
POMORSKIE	WEJHEROWO	554	20 550 635
ŚLĄSKIE	BĘDZIN	701	21 967 272
ŚLĄSKIE	BIELSKO-BIAŁA	1 385	43 632 906
ŚLĄSKIE	BYTOM	1 597	53 923 600
ŚLĄSKIE	CHORZÓW	1 451	51 893 297
ŚLĄSKIE	CZĘSTOCHOWA	2 682	82 157 979
ŚLĄSKIE	DĄBROWA GÓRNICZA	1 109	42 302 867
ŚLĄSKIE	GLIWICE	1 541	57 786 923
ŚLĄSKIE	JASTRZĘBIE-ZDRÓJ	831	23 806 730
ŚLĄSKIE	JAWORZNO	703	25 144 847
ŚLĄSKIE	KATOWICE	2 200	61 936 897
ŚLĄSKIE	MYSŁOWICE	722	21 874 726
ŚLĄSKIE	PIEKARY ŚLĄSKIE	398	11 154 655
ŚLĄSKIE	PSZCZYNA	227	6 409 994
ŚLĄSKIE	RACIBÓRZ	395	11 595 420
ŚLĄSKIE	RUDA ŚLĄSKA	730	23 159 382
ŚLĄSKIE	RYBNIK	958	31 164 548
ŚLĄSKIE	SIEMIANOWICE ŚLĄSKIE	818	23 783 755
ŚLĄSKIE	SOSNOWIEC	1 937	56 633 134
ŚLĄSKIE	ŚWIĘTOCHŁOWICE	770	23 522 206
ŚLĄSKIE	TYCHY	238	7 448 738
ŚLĄSKIE	WODZISŁAW ŚLĄSKI	371	10 864 652
ŚLĄSKIE	ZABRZE	1 854	53 400 607
ŚLĄSKIE	ZAWIERCIE	493	14 870 964
ŚLĄSKIE	ŻORY	469	12 475 153
ŚWIĘTOKRZYSKIE	KIELCE	1 308	56 883 608
ŚWIĘTOKRZYSKIE	OSTROWIEC ŚWIĘTOKRZYSKI	453	12 749 989
ŚWIĘTOKRZYSKIE	STARACHOWICE	619	25 590 838
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	ELBLĄG	926	42 773 667
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	EŁK	861	35 006 098
WARMIŃSKO-MAZURSKIE	OLSZTYN	1 218	43 703 533
WIELKOPOLSKIE	GNIEZNO	943	36 932 403
WIELKOPOLSKIE	KALISZ	1 157	41 463 207
WIELKOPOLSKIE	KONIN	136	5 794 825
WIELKOPOLSKIE	LESZNO	560	18 564 627
WIELKOPOLSKIE	OSTRÓW WIELKOPOLSKI	760	32 089 353
WIELKOPOLSKIE	PIŁA	790	23 188 666
WIELKOPOLSKIE	POZNAŃ	2 496	77 403 391
ZACHODNIOPOMORSKIE	KOSZALIN	1 223	43 042 642
ZACHODNIOPOMORSKIE	STARGARD SZCZECIŃSKI	584	23 424 881
ZACHODNIOPOMORSKIE	SZCZECIN	3 353	116 904 354

Rekordziści alimentacyjni

Wśród rekordzistów wojewódzkich w ciągu ostatnich miesięcy nastąpiły spore zmiany. Ponownie na prowadzenie wyszedł 46-letni mieszkaniec Małopolski, którego dług z tytułu nieopłaconych alimentów przekroczył 473 tys. zł. Drugie miejsce w niechlubnym rankingu tym razem należy do 42-letniego ojca z województwa łódzkiego, wartość jego długu to ponad 437 tys. zł. Trzecie miejsce przypadło mieszkańcowi Wielkopolski – z długiem powyżej 433 tys. zł.

Obecnie najmłodszy wojewódzki rekordzista ma 34 lata, zaś najstarszy 56 lat. Wśród 16 liderów alimentacyjnych nie ma żadnej kobiety. Łączna wartość ich zadłużenia przekroczyła 6,1 mln zł. Każdy za wypracowany latami rekord mógłby kupić dziecku spore mieszkanie w Warszawie.

Akcja „Odzyskaj alimenty”

Statystyki prowadzonej blisko dwa lata akcji „Odzyskaj alimenty” idą w górę, zarówno jeśli chodzi o frekwencję, jak i skuteczność. Do BIG InfoMonitor zgłasza się coraz więcej osób zainteresowanych wpisem dłużników alimentacyjnych do rejestru. Ostatnie dane mówią o 811 osobach, przeważnie kobietach. W sumie wpisały do BIG InfoMonitor długi na ponad 4,4 mln zł. Do tej pory udało im się odzyskać blisko 281 tys. zł. Średnia wartość zgłaszanych w ramach akcji zobowiązań alimentacyjnych – to 23 111 zł.

